Вдовченко В. В.
Інститут педагогіки НАПН України,
Корець М. С.
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
Тарара А. М.
Інститут педагогіки НАПН України

ПРОГНОСТИЧНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РЕФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

В статті розглядається оновлений зміст навчального предмету "Технології", розроблений з урахуванням розглянутих прогностичних концептуальних підходів до реформування технологічної освіти, на засадах компетентнісного підходу. Що сприятиме виробленню в учнів основної школи навичок творчої проектної та технологічної діяльності, вихованню культури навчальної праці, здійсненню допрофільної підготовки за їхнім особистісно зорієнтованим вибором і з урахуванням індивідуальних можливостей, забезпеченню умов для їхнього профільного самовизначення.

Ключові слова: *навчальний предмет "Технології", концептуальний підхід, навички, проектна та технологічно діяльність.*

Сучасний стан та тенденції розвитку теорії та методики навчання учнів загальноосвітньої школи основам технологій визначаються соціально-економічними запитами суспільства, що проектуються на вітчизняну систему освіти. Підвищення рівня механізації та комплексної автоматизації виробничих процесів в різних галузях промислового виробництва вимагає не лише вдосконалення професійної підготовки фахівців, а і їх творчого підходу до вирішення технічних проблем на виробництві, заохочення раціоналізаторської та винахідницької діяльності.

Проте в умовах переходу країни до високоінформаційного і високотехнологічного суспільства обов'язковим стає впровадження нової моделі освіти, яка ґрунтується на компетентнісному підході. Його застосування акцентує увагу на результативній складовій технологічної освіти у початковій і основній школі, а не нарощуванні обсягу знань. Тому інноваційним аспектом є визначення і обґрунтування предметних та ключових компетентностей і формування їх в учнів. Реформування технологічної освіти учнів загальноосвітніх шкіл відповідно до нових державних стандартів освіти, вимог до якості і результатів навчання учнів, зумовлені викликом XXI століття (зокрема й тим, що XXI століття ЮНЕСКО проголосило століттям проектування і технологій), потребує розроблення нового змісту навчального предмета "Технології", створення новітніх якісних підручників на засадах компетентнісного підходу. Тим більше, що наявні підручники з трудового навчання потребують значної зміни структури (зокрема, тематики розділів) і відповідного змістового наповнення.

Актуальність дослідження окреслена з урахуванням:

– сучасних соціально-економічних запитів суспільства, що проектуються на вітчизняну систему освіти;

– підвищення рівня механізації та комплексної автоматизації виробничих процесів в різних галузях промислового виробництва;

– вдосконалення допрофільної підготовки майбутніх фахівців різних галузей виробництва;

– творчого підходу до вирішення технічних проблем на виробництві, заохочення

раціоналізаторської та винахідницької діяльності;

– жорсткої конкуренції на ринку праці;

– науковоємних, систематично оновлюваних та автоматизованих і комп'ютеризованих технологій;

– застосування наукових досягнень у всіх сферах життєдіяльності;

– підвищенні ефективності у виявленні та підготовці конкурентноздатних, креативних професіоналів у сфері проектування та виробництва;

– реформування технологічної освіти відповідно до нових державних стандартів освіти у поєднанні з новими вимогами до якості і результатів навчання учнів, обумовленими викликами XXI століття (зокрема й тим, що XXI століття ЮНЕСКО проголосило століттям проектування і технологій);

– нагальної потреби розроблення нового змісту навчального предмета "Технології", створення якісно нових підручників на засадах компетентнісного підходу.

Актуальність тематики дослідження зумовлене також тим, що подальша розробка проектно-технологічного підходу у змісті трудового навчання є нагальною потребою вже сьогоднішнього впровадження в загальноосвітній школі.

Зазначене вище зумовлює обґрунтування добору і реалізації змісту навчального предмета "Технології" у початковій і основній школі на засадах компетентнісного підходу.

Наукові методи прогнозування та перспективного планування стратегії розвитку технологічної освіти на ближчі 10-15 років (дія розроблюваного нового Державного стандарту освіти становить 10 років) дають нам можливість за означеною темою розробити прогностичні концептуальні підходи до реформування технологічної освіти учнів загальноосвітньої школи, зокрема – в основній школі.

Мета цього дослідження зосереджена на:

– розробці теоретико-методичних засад відбору, структурування і реалізації змісту навчального предмета "Технології" у початковій і основній школі на основі компетентнісного підходу;

– обґрунтуванні компетентнісного підходу у відборі та реалізації змісту навчального предмета "Технології".

Прикладне дослідження зосереджена саме на розробці і експериментальній апробації навчальних програм та підручників для технологічної освіти учнів загальноосвітньої школи відповідно до сучасних вимог її реформування.

Методи проведення досліджень, загальний план досліджень, обґрунтування актуальності, соціально-економічної доцільності і важливості результатів, що очікуються – узгоджені із сучасними завданнями технологічної освіти, з огляду на інтеграцію українських наукових розробок в європейський освітній простір за Болонськими стандартами освіти.

Для ефективного проведення фундаментального дослідження обрано наступні теоретичні методи дослідження: історико-генетичний, синтез, порівняння, узагальнення, системно-структурний аналіз змісту, моделювання, аналіз літературних джерел, а для прикладного дослідження були використані наступні методи:

– емпіричні – спостереження, анкетування, бесіди, опитування, контрольні зрізи, узагальнення педагогічного досвіду;

– педагогічний експеримент (для перевірки ефективності розроблених навчально-методичних матеріалів).

Дослідження мало наступний алгоритм:

– обґрунтування теоретико-методичних засад відбору і структурування змісту навчального предмета “Технології”;

– розробка методичного апарата підручників з “Технології” на засадах компетентнісного підходу;

– створення і апробація програм і підручників з “Технології”.

Кінцевими результатами фундаментального дослідження у нас прогнозується:

1. Теоретична модель структурування змісту технологічної освіти в загальноосвітній школі, розроблена з дотриманням дидактичних принципів: наступності і перспективності, системності, диференціації в подачі навчального матеріалу (початкова школа, основна школа, старша школа, вища школа).

2. Структура навчальних учнівських лабораторно-практичних досліджень за напрямами: матеріалознавство, машинознавство, технології.

3. Структура навчального проекту за стадіями (проектування, конструювання, виготовлення, презентація).

4. Теоретико-методичні засади, принципи і критерії відбору і реалізації (методичний апарат) змісту навчального предмета “Технології”.

5. Наукове обґрунтування компетентнісного підходу до відбору, реалізації змісту, його структурування.

Завданням до прикладного дослідження була розробка та створення:

– програм для навчального предмета “Технології” у початковій і основній школі на засадах компетентнісного підходу;

– підручників для навчального предмета “Технології” у початковій і основній школі.

Основними завданнями комплексного (фундаментального та прикладного) наукового дослідження виділені наступні:

1. Аналіз світових тенденцій розвитку технологічної освіти учнів початкової і основної школи на засадах компетентнісного підходу.

2. Обґрунтування особливостей та важливості компетентнісного підходу до відбору і реалізацію змісту навчального предмета “Технології”.

3. Розроблення і обґрунтування теоретико-методичних засад відбору, структурування та реалізації змісту навчального предмета “Технології” в початковій і основній школі.

4. Теоретичне обґрунтування структури змістового наповнення навчального предмета “Технології”.

5. З’ясування особливостей навчальної діяльності учнів з технології на сучасному етапі і уточнити програмні вимоги до їх навчальних досягнень.

6. Розроблення методичного апарату реалізації змісту шкільного курсу “Технології”.

7. Розроблення навчальних програм та підручників з навчального предмета “Технології” для учнів початкової і основної школи.

8. Експериментальна перевірка ефективності змістового наповнення навчального предмета “Технології”.

Новим акцентом в технологічній освіті навчального предмету “Технології” у початковій і основній школі ми вважаємо перенесення уваги з оволодіння учнями знаннями, уміннями й навичками на формування відповідних предметних, загальних, допрофільних компетентностей.

При цьому сучасний компетентнісний підхід ми розглядаємо в синтезі із особистісно

зорієнтованими, конструктивним, проектно-технологічним підходами, що передбачає наявність за результатом навчання не тільки пропедевтичних початкових, допрофільних знань, умінь, навичок учнів, а і їх компетентну творчу навчальну розробку алгоритму вирішення будь-якого нестандартного навчального завдання. Творчого майбутнього компетентного фахівця, починаючи з учнівського рівня, ми прогнозуємо не тільки самостійно добираючим засоби та способи виконання поставленого завдання, а ще й проектувальником, розробником технології його виконання, який вносить при цьому раціональні пропозиції.

Таким чином, компетентність учня у галузі технологічної освіти є синтезом практичного досвіду учня, його освіченості, ерудованості у сфері навчальних технологій, у різних видах предметно-перетворювальної діяльності, його практичні уміння і навички, підготовленість, знання та ерудицію, а також здатність до визначення шляхів і можливостей їх набуття та функціонування.

Відповідно до цього сучасний підручник з "Технології" для учнів основної школи слід формувати із світоглядною, синтезуючою та ціннісно-орієнтаційною функціями, що ґрунтуватимуться на засадах компетентнісного підходу. Зазначені функції комплексно поєднанні з реалізацією традиційних педагогічних функцій: загальноосвітньої, виховної та розвиваючої, реалізуватимуться в процесі синтезуючої функції в підручнику, яка забезпечуватиметься методично обґрунтованим поєднанням знань із різних розділів курсу "Технології" та суміжних предметів (фізики, хімії, математики тощо). Тоді розвивальна функція сучасного підручника реалізує організацію цілеспрямованого технологічного навчання з метою розвитку пошуково-дослідницьких здібностей учнів, що складають основу творчих здібностей та забезпечить формування відповідних предметних та загальних компетентностей. Реалізація цієї важливої функції залежить від побудови науково обґрунтованого методичного апарата підручника, використання в підручнику різнопланових завдань та вправ. Виховна функція сучасного підручника з "Технології" для учнів основної школи визначатиметься його можливостями щодо раціональної організації процесу вивчення навчального матеріалу, ефективної самоосвіти та самоконтролю через цілий комплекс запитань, завдань для самоперевірки та самоконтролю.

Такий інноваційний підхід потребує наукового обґрунтування, розробки та подальшого вдосконалення загальнодидактичних принципів відбору та формування змісту, побудови методичного апарата підручників з "Технології" для учнів основної школи на засадах компетентнісного підходу. Тому на сучасному етапі розвитку загальноосвітньої школи, дидактики технологічної освіти важливими є наукові дослідження теоретико-методичних засад формування та реалізації змісту навчального предмета "Технології" на основі компетентнісного підходу, що й визначає актуальність зазначеної вище теми перспективного педагогічного наукового дослідження.

Оновлений зміст навчального предмета "Технології" в початковій і основній школі та методичний апарат його реалізації, розроблені на основі компетентнісного підходу, сприятимуть підвищенню якості шкільної технологічної освіти, що у значній мірі забезпечить адаптацію та самореалізацію учнів у сучасному високоінформаційному і високотехнологічному суспільстві, розвитку, творчих здібностей, формування необхідних компетентностей і технологічної культури, реалізацію особистісних потенцій у самостійній діяльності.

"Технології" – загальноосвітній навчальний предмет, який становить основу

змістового наповнення освітньої галузі "Технологія". Предмет має на меті формування елементів (5-7 класи) та основ (8-9 класи) загальнотехнічних компетентностей особистості кожного учня загальноосвітньої школи, які забезпечать їх активну трудову діяльність в умовах сучасного інформаційного суспільства, ринкових відносин, високотехнологічного і науковоємного виробництва [1].

Зміна освітньої традиційної системи із засиллям пасивного трудового навчання та репродуктивних видів трудової діяльності на сучасну розвивальну компетентнісно орієнтовану систему технологічної освіти вимагає розробки таких педагогічних умов:

– якісно нового змісту для здобуття знань, формування конструктивних умінь в проектній та технологічній діяльності, набуття предметних та загальних компетенцій;

– методики розвивального навчання у швидкозмінних виробничих і навчальних технологіях;

– активних форм навчально-пізнавальної діяльності учнів основної школи з елементами дослідницької діяльності сучасного і новітнього матеріалознавства, машинознавства, матеріало- і енергозберігаючого високопродуктивного виробництва;

– предметно-розвивального середовища, зорієнтованого на ознайомлення учнів у навчальних умовах із специфікою професійної діяльності у п'ятьох сфер життєдіяльності ("людина-природа", "людина-техніка", "людина-людина", "людина-знакові системи", "людина-художнє довкілля").

Реалізація нового змісту навчального предмету "Технологія" забезпечить розв'язання таких завдань [2]:

– формування в учнів технічного світогляду, закріплення на практиці знань про проектно-технологічну діяльність, спираючись на закони та закономірності розвитку природи, суспільства, виробництва і науки;

– ознайомлення учнів з місцем і призначенням інформаційно-комунікаційних технологій в сучасному виробництві, повсякденному житті;

– ознайомлення та залучення учнів до різних видів діяльності (в тому числі і експериментально-дослідної), формування необхідних для цього знань і вмінь;

– навчання учнів прийомам роботи з різноманітними засобами праці;

– створення умов для допрофільного самовизначення, обґрунтованого вибору профілю привабливих професій, з урахуванням особистих здібностей, уподобань та інтересів;

– формування в учнів культури навчальної праці, навичок реалізації в проектній та технологічній діяльності особистих творчих задумів, комплексу особистісних трудових якостей, потрібних майбутньому фахівцю, як суб'єкту сучасного виробництва і культурного розвитку суспільства;

– виховання активної життєвої позиції, адаптивності, готовності до безперервної професійної освіти, конкурентної боротьби на ринку праці, потреби ініціативно включатися в систему нових економічних відносин, в підприємницьку діяльність;

– створення умов для реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання, виховання та розвитку творчої особистості. Така особистість має володіти здатністю створювати оригінальне, нове, висувати гіпотези, ідеї; нестандартно розв'язувати різної складності завдання; сміливо мислити, відкидаючи звичайне, шаблонне; бути вольовим фахівцем, щоб піти далі того, що вважається загальноприйнятим тощо.

Загальна структура навчання учнів технологій у 5-9 класах загальноосвітньої школи має включати:

1. Вступ.

2. Інваріантна частина (більше 50% навчального часу) з розділами:

2.1. Елементи загальнотехнічних компетентностей (5-7 класи). Основи загальнотехнічних компетенцій" (8-9 класи).

2.2. Навчальне проектування та виготовлення виробів.

2.3. Оцінювання, захист, презентація навчального проекту.

3. Варіативна частина (менше 50% навчального часу, реалізовується за структурою навчального проекту).

Теми першого, другого і третього розділів програми забезпечують, відповідно, послідовне виконання учнями всіх етапів цілісного процесу трудового навчання в основній школі:

– загальнотехнічну підготовку в процесі навчальних теоретичних і лабораторно-практичних занять;

– оволодіння технікою навчального проектування та виготовленням виробів під час виконання творчого проекту;

– аналіз і оцінку процесу і результату інваріантного навчання, згідно з державними вимогами до рівня загальноосвітньої технологічної підготовки учнів під час оцінювання, захисту, презентації навчального проекту.

Структура навчального проекту має бути такою:

1. Стадія проектування.
   – Проектувальний етап.
   – Дизайнерський та конструкторський етап.
   – Етап розробки технології виготовлення виробу.
2. Стадія виготовлення
   – Етапи виготовлення.
3. Завершальна стадія
   – Етап підготовки до захисту та презентації результатів навчального проекту.
   – Етап захисту творчого проекту.
   – Презентація результатів навчального проекту.

Варіативна частина міститиме варіативні модулі особистісно орієнтованого навчання, перелік яких знаходитиметься в навчальній програмі, і передбачає їх вибір (вчителем, учнями) відповідно до умов та потреб соціокультурного середовища конкретної школи (табл.). Під час виконання варіативних модулей учні мають можливість реалізувати власний творчий потенціал в процесі привабливої для них проектної та технологічної діяльності.

Запропонована загальна структура змісту трудового навчання і розроблений зміст забезпечить: залучення учнів в рівній мірі до різних видів навчально-пізнавальної діяльності у п'ятьох сфер життєдіяльності ("людина-природа", "людина-техніка", "людина-людина", "людина-знакові системи", "людина-художнє довкілля"): дослідницької, проектної, технологічної, маркетингової, презентаційної (виставкової), менеджерської (у мікроколективі).

Навчальна робота учнів повинна фокусуватися на виявленні, розвитку й реалізації їх обдарувань у напрямі профільного самовизначення привабливого блоку професій:

– організаційного (менеджер, керівник),

– гностичного (вчений, дослідник, мистецтвознавець);

– художньо-технічного (дизайнер, модельєр, стиліст);

– техніко-технологічного (винахідник, конструктор, технолог, технік, механік, машиніст);

– економічного (маркетолог, економіст, бухгалтер),

– робітничих професій (слюсар, столяр, токар, фрезерувальник, свердлувальник, ткаля, кравець, швачка, вишивальник, в'язальник.

Таблиця

Основні варіативні модулі 5-9 класи

1. Аплікація з соломки
2. Карбування
3. Мозаїка з природних матеріалів
4. Писанкарство
5. Художнє випалювання
6. Ажурне випилювання
7. Плетіння з природних матеріалів (лозоплетіння, робота з соломкою, рогозою, плетіння тощо)
8. Різьблення по дереву (об'ємне, контурне, тригранно-виїмчасте тощо)
9. Вишивання хрестиком
10. Вишивання гладдю
11. В'язання гачком
12. В'язання спицями
13. Макраме
14. Печворк
15. Батік
16. Бісероплетіння
17. Лозоплетіння
18. Ткацтво
19. Пластика паперу
20. Інтер'єр житла
21. Культура харчування
22. Культура побуту
23. Художньо-декоративна обробка шкіри
24. Бондарство
25. Маркетрі
26. Інтарсія
27. Інкрустація
28. Мозаїка
29. Килимарство
30. Елементи органічного землеробства
31. Основи електротехніки
32. Конструювання та моделювання на комп'ютері
33. Засоби виразності у творчих проектах
34. Художня та технічна проектна графіка
35. Креслення
36. Елементи автоматики
37. Столярна обробка деревини
38. Слюсарна обробка деревини
39. Мистецтво, дизайн і технологія ювелірних виробів
40. Токарна обробка деревини
41. Токарна обробка металу
42. Механічна обробка конструкційних матеріалів
43. Основи рослинництва
44. Основи тваринництва
45. Технологія виробництва і переробки продукції сільського господарства

Пошукова та евристична діяльність учнів сприятиме розвитку креативного мислення, оволодінню компетентною діяльністю з інформаційними джерелами, ефективно взаємодіяти з іншими.

Вміння фіксувати творчі задуми в різних видах проектно-технологічної документації під час навчального проектування та виготовлення виробів, вміння здійснювати аналіз та оцінку технологічних об'єктів, свідомо обирати ті чи інші технологічні процеси й технічні засоби розглядається як основа для формування в учнів проектно-технологічної культури.

У 5-9 класах практичне засвоєння знань з навчального проектування здійснюється під час виконання учнями навчальних проектів, у процесі якого учні виготовляють спроектований виріб в матеріалі. Під проектом розуміють завершальний цикл проектно-технологічної діяльності, спрямованої на формування в учнів певної системи художньо-технічних і техніко-технологічних компетентностей.

Проектна навчальна діяльність учнів має включати в себе:

– аналіз проблемної ситуації,

– постановку цілей для навчального проекту, вибір об'єкта проектування;

– складання технічного завдання;

– розуміння технічного завдання;

– створення образу майбутнього виробу (образ-ідеї, конструкторського задуму – проекта);

– ескізну перевірку конструкторського задуму;

– розробку конструкції майбутнього виробу (конструювання виробу),

– розробку технології виготовлення виробу,

– виготовлення виробу,

– оцінка спроектованого виробу під час його презентації і захисту.

У процесі проектної навчальної діяльності здійснюється нескладний економічний і екологічний аналіз навчального проекту, проводяться маркетингові навчальні операції. Проекти учні можуть розробляти індивідуально, в складі груп або колективно з розподілом міри участі в ньому. Об'єкти проектно-технологічної діяльності повинні відповідати віковим й індивідуальним можливостям учнів. У процесі їх вибору узгоджуються особистісні й соціальні потреби учнів, школи, населеного пункту.

На етапі завершення кожного проекту учні мають провести його публічний захист у формі презентації. Презентацію доцільно здійснювати під час підготовки шкільної виставки для демонстрації виготовлених виробів або під час учнівської конференції, ярмарку-продажу тощо.

У процесі виконання проектів учні мають оволодіти навичками застосування таких видів навчальної проектної та технологічної діяльності:

– пошуково-інформаційної;

– художньо-графічної (для реклами виробу);

– проектувальної;

– конструкторської;

– технологічної;

– робітничої (під час ручної і машинної обробки конструкційних матеріалів, електротехнічних робіт, складальних, монтажних опоряджувальних, оздоблювальних робіт, ремонтних, реставраційних, сільськогосподарських робіт, озеленення, народних ремесел тощо).

Зазначений широкий спектр вибору видів навчальної професійної проектно-технологічної діяльності, що застосовуються при виконанні проектів, створить сприятливі умови для здійснення практичної діяльності учнів усіх типів навчально-виховних закладів, відповідно до їхніх нахилів, бажань, навчально-матеріальної бази, виробничого оточення, регіональних традицій, народних художніх промислів тощо.

Для реалізації диференційованого навчання передбачається два основні варіанти програм: для дівчат та хлопців. Для класів сумісного навчання хлопців і дівчат може застосовуватися один із вказаних варіантів або їх поєднання.

Трудове навчання з оновленим сучасним змістом створить сприятливі умови для профільного самовизначення учнів, сприятиме розвитку їх духовної, інтелектуальної й вольової сфери.

На заняттях теоретичного й практичного спрямування учні знайомитимуться з різними професіями, під час яких буде формуватися інтерес до особистісно значимої для

них професії. Вчитель трудового навчання при цьому систематично має стежити за розвитком інтересів і нахилів учнів, фіксувати результати спостережень, брати активну участь і допомагати педагогічному колективу у вивченні особистості школяра.

Особлива увага традиційно має звертатися на знанням правил безпечної роботи і дотриманню їх учнями, а також виробничої санітарії й особистої гігієни, навчанню учнів безпечним прийомам роботи з ручними, механізованими і машинними засобами праці, ознайомленню із заходами попередження травматизму.

Ефективність трудового навчання загалом забезпечуватиметься високим рівнем підготовки кожного уроку (заняття), систематичним використанням сучасної навчальної, методичної і довідкової літератури. Вагоме значення має постійний, систематичний контроль за виконанням учнями державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, що визначені для кожної теми державною навчальною програмою.

Оцінювання якості трудової підготовки здійснюватиметься у двох аспектах:

а) рівнем володіння теоретичними знаннями, який можна виявити у процесі усного чи письмового опитування;

б) рівнем набуття предметних компетенцій, тобто здатності до застосування вивченого матеріалу під час виконання лабораторно-практичних і практичних робіт.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів носитимуть комплексний характер, до яких відносяться:

– рівень передбачених програмою теоретичних знань та вмінь застосовувати ці знання в практичній роботі;

– уміння користуватися різними видами навчальної технічної документації: проектної, дизайнерської, конструкторської, технологічної та іншими джерелами технічної інформації;

– дотримання технічних вимог у процесі виконання робіт (якість виробу);

– уміння організовувати робоче місце і підтримувати порядок на ньому в процесі роботи;

– рівень сформованості трудових прийомів і умінь виконувати технологічні операції;

– дотримання правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог;

– дотримання норм часу на виготовлення виробу;

– рівень самостійності у процесі організації й виконання роботи (планування трудових процесів, самоконтроль і т. п.), здатності до самооцінки, виявлення елементів творчості.

Висновок. Таким чином, оновлений зміст навчального предмету “Технології”, розроблений з урахуванням розглянутих вище прогностичних концептуальних підходів до реформування технологічної освіти, на засадах компетентнісного підходу, сприятиме виробленню в учнів основної школи навичок творчої проектної та технологічної діяльності, вихованню культури навчальної праці, здійсненню допрофільної підготовки за їхнім особистісно зорієнтованим вибором і з урахуванням індивідуальних можливостей, забезпеченню умов для їхнього профільного самовизначення. В свою чергу, це сприятиме адаптації та самореалізації молоді у сучасному високоінформаційному і високотехнологічному суспільстві, розвитку творчих здібностей, формування необхідних компетентностей і технологічної культури, реалізації особистісного потенціалу у самостійній діяльності.

Л і т е р а т у р а :

1. *Вдовченко В. В., Корець М. С., Тарара А. М.* Педагогічні умови реалізації технологічного профільного навчання // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 13: Проблеми трудової і професійної підготовки. – Випуск 5 : збірник наукових праць. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – С. 127-132.
2. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів: трудове навчання. 5-12 класи / укл. : В. М. Мадзігон, Г. Є. Левченко, Л. І. Денисенка [та ін.]. – К. : Перун, 2005. – 311 с.

Вдовченко В. В., Корець М. С., Тарара А. М. Прогностические концептуальные подходы к реформированию технологического образования учеников общеобразовательной школы.

В статье рассматривается обновленное содержание учебного предмета "Технологии", разработанное с учетом рассмотренных прогностических концептуальных подходов к реформированию технологического образования, на принципах компетентнисного подхода. Что будет способствовать выработке у учеников основной школы навыков творческой проектной и технологической деятельности, воспитанию культуры учебного труда, осуществлению допрофильной подготовки за их личностно сориентированным выбором и с учетом индивидуальных возможностей, обеспечению условий для их профильного самоопределения.

Ключевые слова: *учебный предмет "Технологии", концептуальный подход, навыки, проектная и технологически деятельность.*

Vdovchenko V. V., Korets M. S., Tarara A. M. Prognosis conceptual going near reformation of technological education of students of general school.

The renewed maintenance of the educational article of "Technology", developed taking into account the considered prognosis conceptual going near reformation of technological education, is examined in the article, on principles of competent approach. That will be instrumental in making for the students of basic school of skills of creative project and technological activity, education of culture of educational labour, to realization of doprofil'noy preparation after their personality orientated choice and taking into account individual possibilities, to providing of terms for their type self-determination.

Keywords: *educational article of "Technology", conceptual approach, skills, project and technologically activity.*

Вербицька П. В.
Національний університет "Львівська Політехніка"

КОМПЕТЕНТНІСНА СПРЯМОВАНІСТЬ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В СУЧАСНОМУ БАГАТОКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У сучасних соціокультурних умовах при формуванні змісту історичної освіти у вищому навчальному заклад, важливим є розвиток її компетентнісне спрямування, що передбачає формування соціокультурної компетентності студентів, орієнтацію особистості на засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини, позитивне сприйняття та відтворення загальноприйнятних соціокультурних норм, формування на цій основі соціально-комунікативної здатності конструктивної суспільної взаємодії.

Ключові слова: *студентська молодь, історична освіта, соціокультурна компетентність, міжкультурний діалог*

Зміни, що відбуваються в сучасному інформаційному суспільстві в умовах глобалізації, вимагають постійного поповнення знань, підвищення професійної кваліфікації особистості. В сучасних умовах істотно змінюються цілі і зміст навчання